

Glasba na elektronskih medijih *ZKP RTV Slovenija* 2016–2017

Bera 11 novih nosilcev zvoka umetnostne, ljudske, otroške in jazzovske glasbe je spet bogata in različna, slovenska glasbena (re)produkcija pa še vedno ostaja del naše kulturne dediščine

Tradicionalna in vsakoletna promocija diskografskih dosežkov *Založbe kakovostnih programov RTV Slovenija (ZKP RTV Slovenija)* je tudi v letu 2017 v *Rdeči dvorani* ljubljanskega *Magistrata* prinesla zadnji izdani založniški program, zgoščenke iz let 2016–2017. Vsakič je ta praznik slovenske diskografije obogaten kot srečanje z avtorji elektronskih medijev, izvajalci in ustvarjalci komorne, simfonične, ljudske in jazzovske glasbe na nosilcih zvoka, ki so izšli v zadnjem letu. Tudi tokrat (7. mar. 2017) je bilo tako. Vodja založniške dejavnosti *RTV SLO Mojca Menart* je predstavila njihove izdaje komorne, simfonične, vokalno-instrumentalne, ljudske in otroške glasbe.

Na področju komorne glasbe je v tem sklopu najprej na vrsti nasploh prvi (slovenski zgodovinski) posnetek kompletnega solističnega violinskega ciklusa **24 Capricci, op. 1 Niccolòja Paganinija** (1782–1840) v izvedbi našega mladega **violinista Žige Branka** (roj. 1982). V vseh svojih dosedanjih naprežanjih, tako na koncertnih odrih kot v diskografiji, je že dokazal, da je vreden vseh nadaljnjih tovrstnih obravnavanj, torej igranja, snemanj in izdaje diskografije. V letih 2015–2016 je posnel več

kot 78 min. čiste solistične (a cappella) violinske igre enega najbolj enovitih violinskih ciklusov in hkrati enega najtežjih tovrstnih opusov. Redko sem ga slišal v taki, integralni izvedbi na koncertnem odru, malo manj redki pa so tovrstni posnetki in diskografske izdaje. Kot piše avtorica spremnega teksta k tej plošči, se je prav s pojavom »vražjega violinista« N. Paganinija ok. l. 1810 pojavilo novo zgodovinsko obdobje v zgodovini violinske igre. Brank pa zdaj na posnetkih predstavlja z enim od avtentičnih glasbil (violina Giuseppeja Dall'Aglija iz leta 1834, ki jo je izvajalcu za ta projekt posodil ena od legend slovenske violinske igre in pedagogike Jože Schalamun) glasbo romantika Paganinija v vseh 24 kontrastnih stavkih, ki so vsak zase mnogo več kot namigovane (??) etude. Saj je prav ta glasba za izvedbo dosegljiva res le najboljšim umetnikom. Brez dvoma gre za tehnično izvedbeno najtežjo violinsko literaturo. Še dandanes velja ta skladateljev opus za preizkusni kamen za vse poklicne violiniste. Te so drobne, a hkrati izoblikovane umetne, instrumentalne miniature, ki so jih sposobni izvesti le najboljši umetniki. Brank s to izdajo zagotavlja, da je res vrhunski umetnik srednje generacije. Paganinijeve vragolije so Branku posneli in izdali (glasbena) producentka Janja Velkavrh, tonska mojstra Aleks Pirkmajer Penko in Miha Jaramaz, digitalno montažo in mastering je opravil Miro Prljača, fotografije v priloženi knjižici – z avtorico Moniko Kartin, prevajalec v angl.

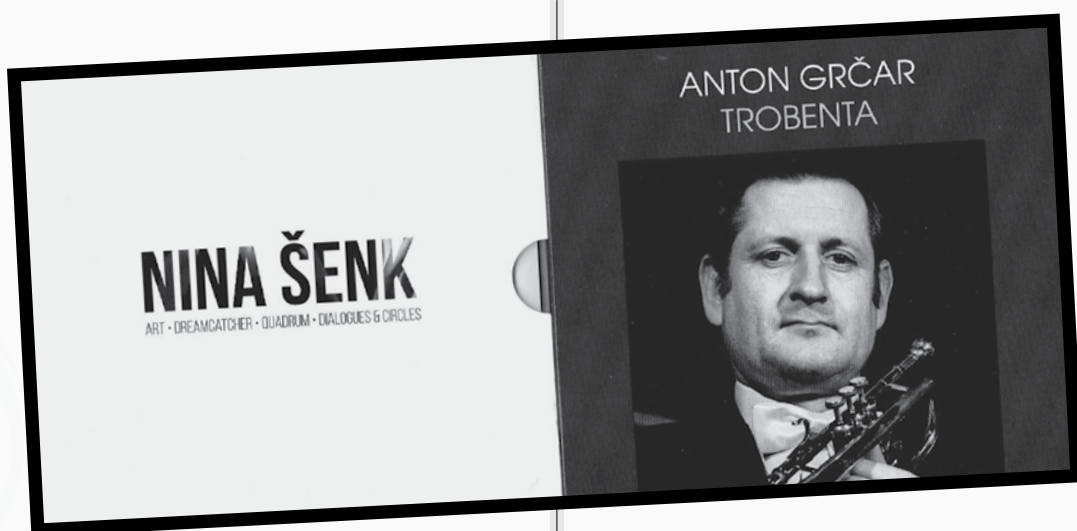
jezik pa je bil Neville Hall – so prispevali Andrej Grilc, Miha Mally in Jana Jocif, oblikovanje je avtorstvo izvrstnega Žige Culiberga.

Tudi naslednjo ploščo komornoglasbene zvrsti je oblikovala podobna (radijska) ekipa: ZKP RTV Slovenija se je tako tudi za cedejko s sodobno slovensko in tujo komorno glasbo zbratila z RA SLO in njenim tretjim programom – ARS (zanj Matej Venier) in njegovim uredništvom za resno glasbo (zanj Gregor Pirš). Med sodelavci te izdaje pa so bili še glasbena producenta Matjaž Prah in Janja Velkavrh, tonska mojstra Miha Jaramaz in Mitja Krže, digitalno montažo in mastering je spet opravil M. Prljača v radijskem studiu 15, oblikovanje in fotografija pa je delo odličnega Žige Culiberga. Posnetki so nastali v času od 2012 do 2016 v radijskih studiih 14 in 26 ter v dvorani Marjana Kozine v SF. Tako nas spet preseneča z domačo in tujo sodobno glasbo za zasedbo trobente in klavirja eden od srednje generacije slovenskih trobentačev **Franc Kosem** (roj. 1982); ne sam, ampak skupaj s pianisti Klemenom Golnerjem, Hinkom in Miho Haasom in pianistko Nino Prešiček. Pod naslovom njegove trobentaško-klavirske glasbe se skrivajo dela za ta malce nenavaden instrumentalni duo; podpisali so jih skladatelji in skladateljica: A. Honegger, D. Bavdek, P. Kopač, P. Mihelčič, H. Sutermeister, B. Martinu, P. Hindemith, T. Takemicu in N. Šenk; zadnja tudi z najdaljšim delom *Odsevi/Reflections*, po katerem nosi plošča naslov. Brez dvoma gre za eno najsoodobnejših in najdaljših del tega ploščka; četudi v družbi s preostalimi kolegi, slovenskimi skladatelji 21. stol. Tujci kot predstavniki klasike sodobne glasbe tokrat delujejo kot neke vrste vezivo med našimi avtorji. N. Šenk kot najbolj inovativna, eksperimentalna in celo drzna, saj je njena glasbena govorica vse prej, kot bi morda pričakovali. Še več: s svojo aktualno govorico v smislu *musique concrete* nas vrača v stare dobre čase naših *Pro musica* in *Festivala Radenci* pa še podobnih, mnogo večjih festivalov v Varšavi, Zagrebu ... Seveda je glavna atrakcija tega debelo uro trajajočega cedeja trobentač F. Kosem. Potem ko je pred leti (2011) posnel in izdal podobno ploščo, svoj diskograf-

ski prvenec s povsem drugo dramaturgijo glasbe (L. Mozart, Haydn in Hummel) in z deli za solistično trobento z orkestrom, je zdaj na vrsti nekaj res povsem drugega. Edino povsem solistično delo na tej komornoglasbeni plošči pa je delo Japonca Takemicuja, kjer F. Kosem igra sam, solistično, a cappella; seveda z mnogo efekti in na neke vrste stranpoti od čiste muzike, podobno kot izraz že omenjene N. Šenk.

Legendarni mariborski bratski godalni kvartet **Feguš/Feguš Quartet** predstavlja **slovenska dela za 16 strun** z deli slovenskih skladateljev Viktorja Parme (1858–1924), Igorja Štuheca (roj. 1932), Tomaža Sveteta (roj. 1956), Emerika Berana (1868–1940) – ta je bivanjsko in delovno Slovenec, saj je v Mariboru in Ljubljani deloval vsa leta 1898–1936, torej polnih 38 let – in očeta vseh štirih članov bratskega (mariborskega) *Godalnega kvarteta* Maksimiljana Feguša (roj. 1948). Ansambel, ki deluje od leta 1992, je edini tovrstni bratski instrumentalni sestav, pa še redki ali kar edinstveni tudi v svetu. Po številnih koncertih, snemanjih in diskografskih izdajah doma in v svetu so se tokrat odločili, da na plošči predstavijo vsaj nekatera dela najvidnejših skladateljev svojega rodnega Maribora. Marsikdo od njih je bil le rojen ali je bival in deloval v Mariboru, sklene M. Feguš, oče štirih godalcev: Filipa in Simona Petra F. (violini), Andreja F. (viola) in Jerneja F. (violončelo), ki je pravzaprav edini »pravi« Mariborčan (četudi rojen na Ptujju). Izmed vseh petih predstavljenih del so le trije *Kvarteti* (Parma, Štuhec in Feguš), preostala dva skladatelja (Svete in Beran) pa sta predstavljena vsak s po enim enostavnim (priložnostnim) delom. Vendarle je tako ustvarjalni, skladateljski lok kot poustvarjalni, izvajalski, zlasti pa še kronološki red sklenjen. Ansambel prikaže vso različnost ustvarjenih slogov in nacionalnosti njihovih avtorjev. V primeru *Kvarteta Feguš* gre za povsem suveren komornoglasbeni ansambel 16 strun. V njihovih interpretacijah je zaslediti ansambelsko perfekcijo, ki tako rekoč ne popusti v nobeni od predstavljenih funkcij, linij in glasbi, ki je več kot za dobro uro. Saj gre v marsikaterem od predstavljenih del in njih avtorje za modernistično obarvano glasbo, kjer je tudi (huda) disonan-

ca še vedno glasba. To ploščo sta oblikovala v njeni elektronski funkciji in RA SLO (posnetki so nastali v Ljubljani, Studio 26 in Mariboru, Studio 22 med letoma 2009 in 2015) glasbena producenta Anton Jurca in Smiljan Greif, tonska mojstra sta bila M. Krže in Darko Kukovič, digitalno montažo in mastering je opravil M. Prljača (radijski studio 15), oblikovanje pa je delo Alena Kavčiča. Tekste v spremno knjižico so prispevali Jernej Feguš, Benjamin Virč in Simon Robinson (prevajalec).

Kako bogata je trenutno slovenska kvartetna literatura, dokazuje plošča še drugega *Kvarteta DISSONANCE* z deli in posnetki glasbe Vita Žuraja, Lojzeta Lebiča in Wolfganga Amadeusa Mozarta. Podpisniki izdaje tega cedeja so spet v imenu RA SLO (glasbeni) producent Matjaž Prah, tonski mojstri: A. Pirkmajer Penko, Matjaž Culiberg in M. Jaramaz. Posnetki so nastali v radijskem Studiu 13 in veliki, alias Kozinovi dvorani SF (posnetek živega koncerta) v času med 2015 in 2016. Digitalno montažo in mastering je spet opravil M. Prljača (Studio 15), fotografije je prispeval Klemen Razinger, oblikovalec je bil Ž. Culiberg, tekst v knjižico je prispevala M. Menart, prevajalec pa je bil N. Hall. Več kot uro trajajoči posnetki so disonantni skoraj ves čas. Umetniki na plošči tudi razložijo, zakaj tako ime: to simbolizira poslanstvo ansambla, ki se posveča tako klasični literaturi kot tudi delom sodobnih skladateljev. Za godalni kvartet *Dissonance*, ki ga sestavljajo violinista Janez Podlessek in Matjaž Porovne, violist Oliver Dizdarevič in violončelist Klemen Hvala – vsi štirje so člani *orkestra Slovenske filharmonije* – zagotovo to velja od začetka njihovega skupnega delovanja (2014). Na tej plošči se »šeše« v skupni točki Mozartovega *Kvarteta* št. 19 v C-duru, KV 465 »Disonančni« odkrijejo po kvartetih Žuraja in Lebiča res kot predstavniki disonanc: gre za neubranost in neskladnost, kar vse pa je mišljeno res le pejorativno. Saj je že sloviti Mozart v omenjenem *Kvartetu* (izza skladateljevega najbolj zrelega obdobja) iz t.i. Haydnovih kvartetov (od št. 14 do št. 19, nastalih med letoma 1782 in 1785) napisal samo blage disonance; pa vendarle: te so, obstajajo. Tega izvedbeno seveda razen v res obeh uvodnih skladbah (Žuraj in Le-

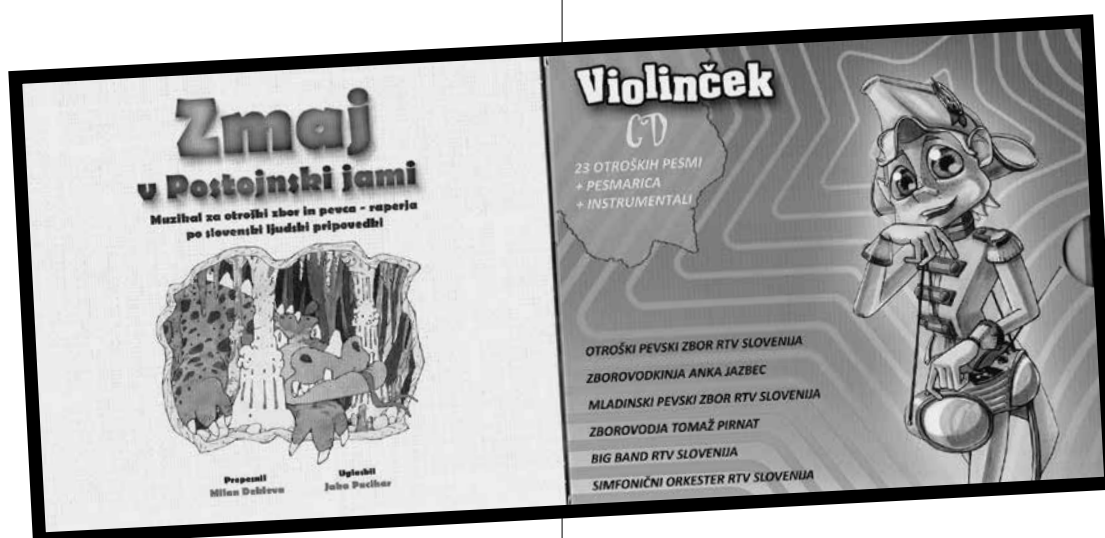
bič) ni; ne v omenjenem Mozartu in ne v preostalem predstavljenem opusu. Da pa se takole v enem samem letu, eni sezoni pojavita v diskografiji ene in iste založbe izdaji oz. posnetka kar dveh godalnih kvartetov (imamo pa še najmanj enega, če ne še več), pa tudi nekaj pomeni v smislu reprodukcijske (nove) evropeizacije slovenske glasbe današnjega časa in poustvarjalnosti polpreteklosti.

Malo bolj v preteklost posega naslednja plošča *R-Cercare*, na kateri je mednarodno zasedeni instrumentalni kvartet posnel glasbo 17. stol. Gre za neke vrste kombinacijo ansambelskih in solističnih skladb in nastopov, ki so jo tokrat s kar devetimi deli vsega sedmih skladateljev izvedli, posneli in zdaj tudi izdali na sodobnem diskografskem nosilcu. To so violinistka Mojca Gal (ta je prispevala tudi edino novo skladbo, ki pa se s svojo kompozicijsko zasnovo še kako spogleduje z davno preteklostjo *Re-Cercare*, ki jo je vsa četverica izvajalcev vzela tudi za naslov plošče, saj gre v izvornem in starodobnem *Ricercaru* iz zgodnjega 17. stol. in v zdaj novodobnem *Ri-Cercaru* za umetniško delovanje glasbenikov tako stare glasbe kakor klasične glasbe nasploh: iskanje, raziskovanje glasbe in zvočnih svetov naše nekdanje kulture), Sam Chapman, ki igra na teorbo in baročno kitaro, Markus Hüninnger – ta igra na čembalo in orgelski pozitiv, in nazadnje še »spiritus agens« tega projekta, slovenski specialist za zgodnjo glasbo Domen Marinčič, tokrat le z violo da gamba. Zdaj ko smo našli člane omenjenega consorta, ki tako večinoma tudi nastopajo izmenjaje, lahko zapišemo še to, da je ta plošča v glavnem posvečena češkemu skladatelju Janu Ignacu Františku Vojtu (1657–1701); saj so na posnetku kar tri njegova dela, tri violinske *sonate* (1–3, vse tri za violino in basso continuo). Te po svojem virtuoznem slogu in zvočnosti zaradi skordature spominjajo na slavne *Rožnovenske sonate* Vojtovega sodobnika in rojaka H. I. F. Bibra. Spored dopolnjujejo slogovno podobna, a hkrati raznolična dela Brada, Buxtehudeja, Vivianija in Frobergerja: *Allemanda* iz *Suite*, *Sonata*, *Passacaglia* in *Koral*. Tudi ta plošča je produkt radijske ekipe, ki je vse posnela v petih dneh (9.–13. 4. 2015) v Studiu 26. Tonski mojster je

bil M. Jaramaz, glasbeni producent Boris Renner, asistenta Cole Moretti in Matjaž Šercelj, montaža in obdelava zvoka; M. Prljača (Studio 15). Plošča je likovno opremljena s posnetki piccolo violine Bertranda Bellina po »portugalki« Andree Amatija, dekoracija: Pierre Bellin. Odkar se je skoraj končalo redno in vsakoletno izdajanje plošč s festivalov zgodnje glasbe, kot sta to pri nas Radovljica in Brežice, ko so skoraj poniknile izdaje nekaterih programsko izbrušenih izvajalcev (večinoma v samozaložbi, kot sta bila to npr. Milko Bizjak/orgle in Angela Tomanič/orgle), so tudi takile osamelci vsaj z domačo, slovensko reprodukcijo, če že ne produkcijo, več kot dobrodošli.

Kar štiri cedejke pa predstavlja skladateljski opus letošnje (2017) nagrajenke Prešernovega sklada, **Nine Šenk** (roj. 1982). Tetralogija ali vse štiri plošče nosijo naslednje naslove: **Art-Dreamcatcher-Quadrum-Dialogues&Circles**. Na njih poslušamo izredno raznolik, raznorodni skladateljičin opus, ki ni od muh ne po zunanjih podobah (oblike, zasedbe ...) in ne po glasbenih vsebinah. Seveda se je nabralo na vseh štirih ploščah kar precej gradiva; toliko, da ga seveda v tako kratkem času sploh ni bilo mogoče posneti arhivsko. Oblikovalci in izdajatelji so zato dodali še niz kvalitetnih živih posnetkov z različnih koncertov doma in na tujem. Tudi razvojitve, uvrstitve na posamične (programske) sklope, je včasih komaj razločljiva. Na prvi cedejki (**Art**) se začne peti opus N. Šenk od solistične oz. komorne glasbe; gre za neke vrste genezo glasbene umetnosti v ustvarjalnem, skladateljskem kot poustvarjalnem, izvajalskem pogledu. Več kot eno uro trajajoči uvod je tako namenjen glasbi, ki je nastajala med letoma 2006 in 2016, in je posnet študijsko: *Impetus* za altovski saksofon in klavir (2006; Jan Gričar in Miha Haas), *Art II* za sopran in pozavno (2012/2016; Maria Pönicke in Domen Gantar), *Odsevi/Reflections* za trobento in klavir, ki jo poznamo z že predstavljene solistične plošče solista trobentača Franca Kosma (2013; F. Kosem in Nina Prešiček), *Phases of Water* (2006; *Ladie Saxophone Quartet*: Petra Horvat, Weronika Partyka, Betka Bizjak Kotnik in Jovana Joka), *One's Song* za rog, violino, violončelo in harmoniko (2013/15; Saar

Berger, Matjaž Porovne, Igor Mitrović in Klemen Leben), *Search* za altovski saksofon in cajon (2014; Oskar Laznik in Simon Klavžar) in *Quasso* za violino in klavir (2007; Anja Bukovec in Simon Krečič). Tudi na naslednji plošči (**Dreamcatcher**) še vedno prevladuje komorna glasba, ki pa se proti koncu še spogleduje z večjimi komornimi zasedbami, ansambli (9 izvajalcev in več). Plošča se pričinja s stavkom za inštrumentalni trio, *Movimento fluido* za altovsko flavto, violončelo in klavir (2007; Anja Clift, I. Mitrović in Emanuele Torquati) in nadaljuje s *Preludijem* za rog, dva klavirja ter dva violončela (2012; Mihajlo Bulajić, E. Torquati, M. Haas, I. Mitrović in Milan. Hudnik; dirigent Steven Loy), *Tangle* za trobento in trobilni kvintet (2015; Reinhold Friedrich, *Trobilni kvintet SiBrass*: F. Kosem, Jure Gradišnik, M. Bulajić, Mihael Šuler in Johannes Ogris), *Dreamcatcher* za ansambel (2014; A. Kacjan/flavta, J. Jenko/klarinet, M. Skender/klavir, J. Bogolin/tolkala, J. Stadler in Nika Brnič/violončelo, Janez Podlessek/violina in Miha Firšt/kontrabas; dirigent Matej Šarc), in *Dvajset v pet* (2012/2013; Jure Ivanušič/recitator, A. Kacjan/fl., Paolo Calligaris/fg., Metod Tomac, Boštjan Lipovšek in Saar Berger/rogovi, Franci Krevh in Matevž Bajde/tolkala, K. Leben/harmonika, M. Porovne/viol., in I. Mitrović/vlc.; posneto na živem koncertu v SF). Solistična inštrumentalna koncertantna dela so zbrana na tretji plošči (**Quadrum**). Ta prinaša spet čez 70 min. nove glasbe N. Šenk, tiste, ki je nastala med letoma 2012 in 2016: *Capriccio* za violončelo in godalni orkester (2016; I. Mitrović in KGOSF), *Flux* za rog, trobento, harmoniko in godalni orkester (2016; Christoph Walder/rog, Anders Nygvist/trobenta, Krassimir Sterev/harmonika, KGOSF; posneto na živem koncertu v *Narodni galeriji!*), *Quadrum* za 4 tolkalce in orkester (2016; Darko Gorenc/timpani, Barbara Kresnik, Matevž Bajde in Franci Krevh/tolkala, *Orkester SF*, dirigent Ivan Repušič; posneto na koncertu v *Gallusovi dvorani ljubljanskega CD*) in *Into the Shades* za violino in orkester (2012; J. Podlessek in *Orkester SF*, dirigent Simon Krečič; posneto na koncertu v SF). In še zadnji, četrti plošček iz omenjene skladateljske tetralogije N.

Šenk (*Dialogues&Circles*). Tudi ta prinaša (štiri) inštrumentalne solistične koncerte z orkestrom: *Koncert* za violino in orkester št. 1 (2004; J. Podlessek/viol. in *Simfoniki RTV Slovenija*, dirigent S. Krečič), *Koncert* za flavto in orkester (2005; Matej Zupan/fl. in *Simfoniki RTV Slovenija*, dirigent Evan Christ), *Dialogi in krogi* za trobento in godalni orkester (2010; F. Kossem/trob. in *Orkester SF*, dirigent S. Krečič) in *Potovanje* za harmoniko in godalni orkester (2011; K. Leben/harm. in *Simfoniki RTV Slovenija*, dirigent S. Krečič). Posnetki za vse štiri cedejke so nastali večinoma v radijskih studiih: 13., 14. in 26., pa na *KGBL, GŠ Ljubljana-Vič-Rudnik, SF, Unionski dvorani Maribor* in v *Gallusovi dvorani ljubljanskega Cankarjevega doma*. Tonski mojstri pri tem projektu so bili: Grega Samar, M. Jaramaz, Miran Kazafura, Neven Smolčić, Rado Cedilnik, M. Krže, A. Pirkmajer Penko in M. Culiberg, glasbeni producenti pa še: B. Rener, N. Šenk, M. Prah, A. Jurca, N. Smolčić, O. Laznik, S. Klavžar, Žiga Stanič in Brina Nataša Zupančič.

Opus N. Šenk je prikazan na vseh omenjenih ploščah, od komorne, ansambelske do solistične inštrumentalne, koncertantne glasbe. Poleg tega so izdajatelji dodali vsem štirim ploščam še izjemno obsežno in lepo oblikovano knjižico (avtor teksta je Primož Trdan) in v njej popisali vse objavljene skladbe. Poleg razpredanj o njenem življenju in delu, zlasti pa še o njenem odnosu prav do komorne, ansambelske glasbe in solističnih koncertov (in številnih mednarodnih nagradah in priznanjih) pa je omembe vreden citat nemškega muzikologa Konrada Küsterja, ki o avtoričini glasbi piše »kot o formi in forumu virtuoznosti«. Na koncu publikacije so še enkrat navedeni (M. Menart kot vodja omenjene založniške dejavnosti *RTV Slovenija*): producent B. Rener, digitalna montaža in mastering *Radio Slovenija*, Studio 15 –M. Prljača, avtor fotografij Ciril Jazbec, oblikovalec Žiga Culiberg in redakcija celotnega projekta Klemen Mihačič.

Slovenski skladatelj srednje generacije **Aldo Kumar** (roj. 1954) je predstavljen z oratorijem *Tehtanje duš* za simfonični orkester, mešani zbor, orgle, pevske soliste, zvonove in šine v desetih

stavkih z naslovi: *Prolog, O magnum mysterium, Interludij 1, Tehtanje duš, Interludij 2, Kar je že dolgo želel svet, Eno dete je rojeno, Interludij 3 in Poglejte vi ljudje*. Izvajalci so *Simfonični orkester RTV Slovenija* z dirigentom Simonom Krečičem, *APZ Tone Tomšič Univerze v Ljubljani* z zborovodkinjo Jerico Gregorc Bukovec, organist Milko Lazar, Aldo Kumar/šine (= železniške tračnice), pevska solista Matej Kocen in Lucija Harum in *Pritrkovalci* iz Šentvida pri Stični. Za ta oratorij bi tako zaradi vsebine kot zaradi zasedbe lahko zapisal, da gre za neke vrste kompilacijo med kantato in oratorijem. O tem pričajo tako naslovi kot jezik določenih stavkov. Ta je zdaj slovenski, zdaj latinski. Stavek *Tehtanje duš* (4) je bil že doslej med prvimi izveden samostojno, tukaj pa zazveni v okviru obsežne vokalno-inštrumentalne freske. Zdaj že malce ublaženi skladatelj vokalno-inštrumentalni jezik je konsolidiran s poslušljivostjo, čeprav je seveda prav ta še vedno izrazit za Kumarjevo kompozicijsko govorico. Delo so v l. 2015 arhivsko posneli navedeni izvajalci v radijskem Studiu 26, tonska mojstrica je bila A. Pirkmajer Penko, (glasbeni) producent pa Ž. Stanič. Digitalno montažo in mastering je opravil Klemen Veber, tekst v knjižico je prispeval kar avtor sam, prevod v angleški jezik je delo N. Halla, oblikovalka pa je bila Mojca Dariš.

Repliko LP iz davnega leta 1978 zdaj v digitalni podobi doživlja nestor in doyen trobentačev, naš vrhunski umetnik in pedagog **Anton Grčar** (roj. 1940). Gre za ploščo, ki je že takrat prinesla štiri znamenite *Koncerte* za trobento z orkestrom skladateljev Franza Josepha Haydna, Henrija Tomasija, Iva Petrića in Giuseppeja Tartinija; slednji je bil z opravičilom izdajatelja, da gre za slabši posnetek, zdaj uvrščen na zadnje mesto. Zaradi hkratne historične vrednosti tega posnetka ga je bilo vredno uvrstiti, čeprav v spremenjeni kronologiji in dramaturgiji te plošče, zdaj že lahko govorimo še o njeni popolni slogovni glasbeni podobnosti, saj se od baroka prek klasicizma in moderne v neke vrste mikro in makro glasbenem svetu sprehodimo skozi umetnikovo, solistovo bogato in dolgo kariero; ta sega tako rekoč iz prejšnjega v tole stoletje. Velja namreč pripomniti, da je umet-

nik in pedagog A. Grčar kot (aktivni) član *Godbe ljubljanskih veteranov* in kot zaslužni profesor *Univerze v Ljubljani* na AG še vedno zelo aktiven; in vse to pri svojih skoraj 80 letih. Plošča, ki jo zdaj poslušamo kot repliko iz prejšnjega stoletja, prinaša enako besedilo, kot ga je dr. Andrej Rijavec objavil leta 1978, pa tudi njena (fizična) konfiguracija ploščka spominja na dobre stare vinilne čase. (Glasbena) producenta tiste njene prve izdaje sta bila Leon Engelman in Miran Kvartič, tonski mojstri pa Lidija Soklič, Janez Debeljak in Sergej Dolenc, vsi legende takratnih radijskih časov. Fotografijo z naslovno podobo trobentača A. Grčarja je prispeval Milan Orožen Adamič, oblikovanje pa prav tako legendarni Borut Bučar. Zdajšnji mojstri izdelave omenjene replike so oblikovalec Ž. Culiberg, digitalno montažo in mastering je opravil (v radijskem Studiu 15) M. Prljača. Zraven je bila seveda spet tradicionalna RTV-ekipa, ki z ZKP RTV Slovenija še vedno izjemno uspešno sodeluje. Izvajalci, poleg solista A. Grčarja, ki nastopi v vseh štirih *koncertih*, pa sta še oba osrednja državna simfonična orkestra (*Simfonični orkester RTV Slovenija* – Haydn, Tomasi in Petrič in *Simfonični orkester Slovenske filharmonije* – Tartini in dirigenti: Samo Hubad/kar trikrat zaporedoma in nazadnje še Ralf Weikert). Izvirni, torej prvotni posnetki so nastali v letih med 1970 in 1977, torej v letih Grčarjevega (poustvarjalnega) vrhunca. Ja, tudi z njim kot vodilnim trobilcem tistega časa in prostora se je tako na več različnih načinov rodila t. i. prva ljubljanska trobilna šola, ki jo je pred tem za las prehitela še pihalna šola. Tudi dandanašnji reprodukcijski rezultati slovenske glasbe 21. stol. so bolj ali manj posledica takih izvajalcev, glasbenikov in pedagogov, kot je prav A. Grčar; ne sam, ampak v družbi s preostalimi kolegi tako solistično, ansambelsko, v soigri z orkestri, vse skupaj doma in na tujem in navsezadnje tudi pedagoško. Konkretno na trobenti je bil postavljen vrh slovenske piramide na področju kompletnega in kompleksnega glasbeništva, ki posredno tudi še kar trajata.

Posebna skrb ZKP RTV Slovenija je vsako leto namenjena otrokom in mladini. Tokrat je na prvem mestu posnetek *Zmaj v Postojnski jami*. Besedilo zanj je prepesnil Milan Dekleva, soavtorja besedila pesmi *Zmaj se predstavi* pa sta še Janja Velkavrh in Boštjan Gorenc Pižama, uglasbil ga je Jaka Pucihar. Izvajalci tega vokalno-instrumentalnega muzikala so: Tristan Bevc (Pastirček Jakob), Boštjan Gorenc Pižama (Zmaj), Uroš Smolej (Vodič), Cole Moretti (Župan), Nina Wolf in Hana Uderman (Otroka), Manca Fekonja, Neža Dvorščak in Maša Fatur (Tri perice), člani OPZ RTV Slovenija – Karin Pavlovič, Karin Kaja Pouh, Iza Eržen, Nika Janželj, Filip Klančnik, Amadej Petrl in Ivka Režek (Vaščani in meščani), *Otroški pevski zbor RTV Slovenija* z dirigentko Anko Jazbec, pianist in dirigent celotnega muzikala Jaka Pucihar, Primož Grašič/kitare, Aleš Avbelj/basovska kitara, Aleš Rendla/bobni in člani *Simfoničnega orkestra RTV Slovenija*. Dobre pol ure trajajočemu muzikalu *Zmaj v Postojnski jami* avtorjev M. Dekleve in J. Puciharja v 16 točkah

sledijo na koncu še posebej posneti instrumentalni za vsega 15 točk delov muzikala. Omenjeno slovensko ljudsko pripovedko so posneli v tradicionalnem sodelovanju med ZKP RTV Slovenija in Radiem Slovenija (odg. urednik Programa ARS-odg. urednik M. Venier, urednik Uredništva za resno glasbo G. Pirš in vodja Glasbene produkcije RTV Slovenija Patrik Greblo). Tonski mojstri posnetka, ki je nastajal med septembrom 2015 in aprilom 2016 v radijskem Studiu 26, so bili M. Krže, G. Samar in C. Moretti, večkanalni editing sta opravila M. Jaramaz in G. Samar, glasbeni miks G. Samar in M. Prljača, mastering v radijskem Studiu 15 pa M. Prljača sam; glasbena producentka je bila J. Velkavrh. Na ovitku te plošče so objavljene še ilustracije iz knjige *Zmaj v Postojnski jami* Marjana Mančka (Srečko Šajn iz Postojne). To ploščo in njen ovitek je spet oblikoval Ž. Culiberg, redakcija izdaje je bila v rokah K. Mihačiča, urednica izdaje pa je M. Menart.

Zaradi kar dveh polprofesionalnih vokalnih ansamblov, zborov: *Otroškega* in *Mladinskega pevskega zbora*, ki ju v okviru Glasbene produkcije RTV Slovenija ločeno vodita Anka Jazbec in Tomaž Pirnat, ZKP RTV Slovenija vsako leto namenja posebno skrb za izdajo njihove diskografije. Kako tudi ne, saj sta oba ansambla primarno namenjena snemanjem, javnim nastopom, koncertom in tekmovanjem. Tudi tokrat je bilo tako in pred nami je še *Violinček*, ki na plošči prinaša 23 otroških (in mladinskih) pesmi, pesmarico, v kateri so objavljeni vsi besedni in notni zapisi in instrumentalni. Oba radijska vokalna ansambla pa tokrat nista sama na teh posnetkih, saj se jima pridružujeta še *Big Band* in *Simfonični orkester RTV Slovenija*. Tokratno izdajo je v sodelovanju z ZKP RTV Slovenija izdal 1. program RA SLO – Prvi (odg. urednik dr. Andrej Stopar, urednik uredništva za glasbo mag. Rudi Pančur in urednik za otroško glasbo mag. Matej Jevnišek). Zbora in orkestra sta ploščo posnela v radijskih studiih 14 in 16 od maja 2013 do novembra 2016. Glasbena producentka je bila J. Velkavrh, tonski mojstri M. Krže, G. Samar, M. Kazafura, A. Pirkmajer Penko, C. Moretti, M. Šercelj, Damir Ibrahimkadič, G. Flere in S. Pavlič, digitalno montažo in mastering pa je spet opravil M. Prljača v studiu 15. Za notografijo je poskrbel Domen Prezelj, oblikovanje in ilustracije Marko Radosalvljevič, jezikovni pregled Teja Klobčar in Saša Grčman. Redakcija celotnega projekta je bila v rokah K. Mihačiča, delo pa je natisnila *Tiskarna Januš*. Naslove skladb: *Violinček, Pomladna, Od A do Ž, Janja in Jan, Fine dame, Moj oče, Ha, ha, ha, Vedno, Maestro Bertollini, Kača zvižaja, Potres, Princesa na zrnju graha, Reflektor Žarko, Jaz sem balerina, Telovadna uspavanka, Maneken, Izgubil se je kuža, Deklice, En C-dur, Žoga, Glasba in ljubezen, Gusarji in Lepi Luka*. Avtorji oz. skladatelji: R. Pančur, Katarina Pustinek Rakar, Matevž Goršič, Lojze Krajncan, Jaka Pucihar, Tomaž Habe, Gregor Ftičar, Roman Sarjaš, Tadeja Vulc, Aleš Lavrič, Aleš Avbelj in Patrik Greblo. Avtorji besedil so: Milan Dekleva, Bojana Vajt, Peter Svetina, Barbara Gregorič Gorenc, Vlado

Popovič, Vesta Vanell, Mojka Mehora Lavrič in Antonija Jereb. Po besedah urednika M. Jevniška je tudi ta plošča namenjena otrokom, staršem in starim staršem, saj je medtem po kar nekaj tovrstnih poskusih istih izdajateljev »Violinček že shodil, šel na glasbeno popotovanje in se vrnil starejši. Tudi zrasel je, razmišlja malce drugače, se sprašuje o glasbi, ki bi jo rad prinesel v domove, učilnice in seveda na radio. Zato je pred vami drugačen izbor pesmi – zrelejši, namenjen tudi najstnikom, ki se pogosto sprašujejo o stvareh okoli sebe. Prepevajo pevke in pevci otroškega in mladinskega zbora RTV Slovenija, solistke in solisti – mlajši in starejši. Za vas igrajo člani Big Banda in Simfoničnega orkestra RTV Slovenija. Tu je glasbeni svet otroške in najstniške duše. Prelistajte pesmarico, poiščite svojo najljubšo skladbo, zapojte jo iz srca. Temu je namenjena Violinčkova plošča. Pa tudi vrtcem, šolam, pevskim zborom ... Prepevajte, ustvarjajte in se igrajte z Violinčkom.« Še posebej pa so navedeni prav vsi izvajalci, od obeh zborov z zborovodjema (A. Jazbec in T. Pirnat) s solisti in solistkami in orkestrom z dirigentoma (L. Krajncan in M. Goršič) ter na koncu še prav vsi člani – inštrumentalisti (iz vrst Simf. orkestra RTV Slovenija in drugi).

Posebno ploščo si je tokrat ob svoji 50. obletnici zaslužila redna radijska oddaja na prvem programu RA SLO **Slovenska zemlja v pesmi in besedi 50 let**. Skozi prostor in čas. Gre za kompilacijo njenih sporedov, za živo, do neke mere avtentično ljudsko glasbo in poezijo, kakor jo seveda izvajajo dandanašnji »reproduktivci«; razen zadnje 7-stavčne Slovenske suite, ki jo je za simfonični orkester napisal Aldo Kumar (roj. 1954), izvaja pa jo na posnetku Simfonični orkester RTV Slovenija z dirigentom S. Krečičem. Pa še ta je programsko, vsebinsko tesno povezana z izvirnim slovenskim ljudskim izročilom, saj so vsi njeni stavki že tako naslovljeni, da se takoj ve, od kod je avtor jemal vzore, izvirne napeve in nanje potem napisal svoje neke vrste (simfonične) variacije: *Stu ledi (Trst)*, *Magdalena (Tolmin)*, *Kaj mi nuca planinca (Gorenjska)*, *Võra bije (Prekmurje)*, *Vilota (Istra)*, *Kadar Zila noj Drava (Koroška)* in *Zeleni Jure (Bela krajina)*. To pa je obenem tudi tematika, ki seveda v razširjeni podobi predstavi slovensko ljudsko pesem v glasbi in besedi. Po orkestrskem avizu (Uroš Krek) radijske oddaje in zdaj še plošče (z enakimi izvajalci kot je v Kumarjevi *Suiti*) prične nepozabna Vinarjeva Ančka (Anica Lazar) z ljudsko različico iz Dobrepolja na Dolenjskem *Po vrtu je špansirala*, poezijo pripoveduje Janez Ramoveš (*Prolog k zbirki Staroselski ciklus, Tamjadi pejeleja tastara na rowmajne. Ime ji je Julija in Piism, ke te v ne prwobam poklicat*), pritrkovalsko vižo iz Šentvida pri Stični *Po pet* predstavijo pritrkovalci od tam, ljudsko različico *Nocoj je en fajn večer* odpojejo ljudski pevci *Raduha* iz Luč, Ana Duša pripoveduje *Zakaj smrt ne izbira* iz Brkinov in doline Reke, dve ljudski viži iz Zgornje Pivke *Valcer in polka* predstavi dokaj popularna in aktualna družinska godčevska skupina *Volk Folk*, različico ljudske iz Podlehnik v Halozah

Jaz pa v gorico grem odpoje 12-članska ženska vokalna skupina *Trstenke* iz Podlehnik, ki jih vodi Lojzka Merc, vižo na trstenke *Jaz pa pojdem na Gorenjsko* odigra zanesenjaški raziskovalec dr. Drago Kunej, vižo na žveglo *Šoštarska* odigra sodobni rapsod Tomaž Rauch, ljudsko različico izpod Brkinov *Fantje se zbirajo s Kranjske dežele* odpoje moška vokalna skupina *Hruški fantje* iz Hrušice, ki jih vodi Danijel Cek, ustno izročeno pesemsko molitev v rezijanščini iz doline Rezije z naslovom *Znutranja od mia syrca* odpoje a cappella še eden od skrbnih varuhov in gibalcev kulturne dediščine doline Rezije Sandro Quaglia, ljudsko iz Bele krajine *Aj, zelena je vsa gora* zapoje ženska pevska skupine *Kresnice*, ljudsko iz Istre *Tamo doli poli morja* odpojejo in odigrajo Emila Zonta (vodja), Klavdijo Šavron in Cvetko Rakar, ljudsko plesno vižo iz Prekmurja *Šmarjanko* predstavi skupina *Marko banda* (Miha Kavaš, T. Rauch, Boštjan Rous, Željko Ritlop, Andi Sobočan, Slavko Petek) in tu je še ljudska plesna viža iz Rezije *Lipa ma Marica* v izvedbi Folklorne skupine *Val Resia*. Še eden od bogatih diskografskih izdelkov ZKP RTV Slovenija je spet obogaten s pravo malo študijo tako o *Slovenski zemlji v pesmi in besedi* in njenih 50. letih, avtorjih glasbe in besedil, izvajalcih ... Uvode so objavili odg. urednik *Prvega programa RA SLO* dr. Andrej Stopar, direktor *Radia Slovenija* Miha Lampreht, predstojnik *GNI ZRC SAZU* doc. dr. Drago Kunej, pionirka in kar 35 let urednica omenjene oddaje na *RA SLO* Jasna Vidakovič, dolgoletni bralec teh oddaj Renato Horvat, *Skozi prostor* pa je oddajo kot tematiko v celoti osvetlila še mag. Simona Moličnik, zdajšnja urednica na *RA SLO*, hkrati pa tudi avtorica projekta in urednica izdaje. Med nekdanjimi in sedanjimi sodelavci (tudi v bogati slikovni prilogi) ni pozabila na dr. Valensa Voduška, dr. Zmago Kumer, Mirka Ramovša, Julijana Strajnarja, U. Kreka, dr. Marka Terseglava in J. Vidakovič – neke vrste legende omenjene tematike. Med bralci oddaj so bili to Marija Velkaverh, Marjan Kralj, Simona Juvan in nazadnje R. Horvat, spet legende *RA SLO* po drugi strani. Predstavljeni so še vsi izvajalci, vse skladbe, nekateri od njih tudi slikovno. Poleg že omenjenih (so)delavcev *Prvega programa – Prvega RA SLO*, (glasbeni) producent je bil A. Jurca, tonski mojstri: M. Kazafura, M. Zrimšek, C. Moretti, A. Semolič in M. Prljača (mastering v Studiju 15), fotografije so prispevali Špela Šivic, Simona Trček, Nada Žgank, Svanibor Pettan in A. Kumar, oblikovanje je delo Vesne Vidmar, prevod slovenskega teksta v angleščino je opravila Polona Mertelj, jezikovni pregled pa S. Grčman in Teja Klobčar. Delo je natisnila *Tiskarna Januš*. Tako kot celoten splet ponujene aktualne, najnovejše diskografske bere *ZKP RTV Slovenija*, je tudi nad tem bdela M. Menart.

Bera tokratnega leta in sezone *ZKP RTV Slovenija* je spet obilna in raznolika, na ploščah je zajet različen glasbeni repertoar, zajeti so številni stili in žanri, večinoma naši izvajalci, med avtorji pa spet prednjači *Slovenica*.